

Jesaja 50:10

*“Wie is er onder u die de HEERE vreest,
die naar de stem van Zijn Knecht hoort?
Als hij in de duisternissen wandelt en geen licht heeft,
dat hij betrouwe op de Naam des HEEREN en steune op zijn God.”*

1 de vraag 2 de voorzegging

Gemeente,

Ja, zo spreek ik u altijd aan. Allemaal bij elkaar. Gemeente. Want u bent belijdend lid of dooplid of gastlid. Dat is na te gaan in de administratie: u bent lid van de gemeente. We zouden de kring ook wat nauwer kunnen trekken en het hebben over kerkgangers. Dat bent u vanavond. Hier in de kerk of meeluisterend. Dat is ook een afgebakende groep en hier in de kerk kunnen wij zien wie dat zijn. We kunnen de kring nog nauwer trekken en dan zou ik me kunnen richten tot avondmaalgangers. Dat is ook een groep uit ons midden. En we konden vanmorgen zien wie dat waren. Ik zou nog een nauwere kring kunnen maken en me kunnen richten tot de ambtsdragers. Dat is ook bekend wie dat zijn, dat weten we en we kunnen het zien. Maar met al deze begrippen spreken we een groep mensen aan die wij met onze ogen kunnen zien en afbakenen. Dat zijn die mensen met z'n allen bij elkaar: ambtsdrager, avondmaalganger, kerkganger, gemeentelid.

Onze tekst zet anders in. En dan komen we bij een heel centraal en wezenlijk element in de Bijbel. Namelijk dat zalig worden een hoogst persoonlijke zaak is. Er worden geen groepen mensen zalig: gemeentelieden, kerkgangers, avondmaalgangers, ambtsdragers. En wie er zalig worden kunnen wij mensen aan de buitenkant niet zien en afbakenen. Zodat wij zouden kunnen zeggen: alle avondmaalgangers, of alle ambtsdragers, of alle belijdende leden worden zalig. Nee, zalig worden is een persoonlijke zaak, waarbij het gaat om het hart dat alleen God kent. Want hoe nauw je de afbakening ook maakt: belijdende leden, avondmaalgangers, ambtsdragers, het is altijd mogelijk dat in die groep, die categorie er ook zijn die aan de buitenkant er wel inzitten, maar die innerlijk vreemd zijn aan het heil. Zelfs onder de discipelen, die kleine groep van 12, die 3 jaar met Jezus was meewandelde, was een Judas. Onzichtbaar gebleven voor mensenogen, maar toch een buitenstaander.

1 de vraag

Dat is het punt dat in onze tekst naar voren komt. Wie is er onder u die de HEERE vreest? Onder u: de mensen die blijkbaar rond Jesaja waren komen staan om zijn woorden te beluisteren. Onder u hier als kerkgangers en meeluisteraars. Onder u als avondmaalgangers: wie is er onder u die de

HEERE vreest? De vraag is niet allereerst of u kerkganger of avondmaalganger bent, want dat is geen garantie, maar: vreest u, vrees jij de HEERE? En het mag dus blijkbaar nooit gemeengoed worden om te denken: nou ja dat zal toch wel, dat veronderstellen we toch maar. We hebben al vaker gezegd: daar moet je zo op letten als je zou verhuizen. Als in de prediking altijd maar wordt verondersteld dat kerkgangers en avondmaalgangers ook hemelgangers zijn, dan is het verkeerd, dan ligt misleiding op de loer, dan holt het geestelijk leven uit, dan worden we gerustgesteld op verkeerde gronden, echt waar. Want als we hoorden hoe mensen zijn: verlaters van God, die Hem ongehoorzaam willen zijn van nature, die geen antwoord geven als God roept, die tegen hun redding gekant zijn, dan kan het nooit gewoon zijn dat mensen zalig worden. Dat kerkgangers, avondmaalgangers zalig worden.

Kerkgangers, avondmaalgangers, wie is er onder u die de HEERE vreest? Dat vraagt om persoonlijk antwoord. In ons hart in stilte: ja HEERE, ik. Door Uw genade, wonderlijk is het, mag ik zeggen, ja HEERE, ik vrees U. Wie kan dat zeggen van ons?

Ja, wat is dat dan? De HEERE vrezen? Even op letten: de vraag is niet wie is er onder u die voor de HEERE vreest? Voor de HEERE vrezen dat is bang zijn, dat is eigenlijk weg willen vluchten, van Hem vandaan willen blijven omdat je bang bent. Maar dat staat er niet: wie is er onder u die de HEERE vreest. Dat is ontzag voor Hem hebben, zich aan Hem onderwerpen, zich aan Hem overgeven. Vooral dat onderwerpen. Geheel en al, totaal, onvoorwaardelijk. Maar dan met een bepaald accent. Want je onderwerpen kun je knarsetandend doen, omdat het niet anders kan en wel moet. Maar de HEERE vrezen is parallel met: de stem van Zijn Knecht horen. De Knecht van de HEERE, de Heere Jezus. Die gehoorzaamheid en gewilligheid aan de dag heeft gelegd. Tot in de dood aan het kruis toe. Hij komt als Knecht des HEEREN, met goddelijke opdracht en volmacht tot ons en spreekt over zalig worden en leven tot Gods eer. En hoe komt een zondaar ertoe om naar die stem te horen?

Vers 4 had het over de Knecht des HEEREN die met de moede een woord ter rechter tijd spreekt. Met de moeden, uitgeputten. Die echter niet gered willen worden en hun Redder weggagen. Maar onder die moeden zijn er ook die aan het eind gekomen zijn, die verbroken en verbrijzeld zijn geworden. Alle hoop op redding moesten opgeven. Want ik heb het bedorven en ik kan en zal het nooit goed kunnen maken. Alle hoop moeten laten varen dat het ooit nog goed komt tussen mij en God. Alle moed is gesmolten en verbroken. Nooit meer kan het goedkomen. Geen recht, geen

kracht. En op die stem van de Knecht leren ze zeggen: o Heere Jezus, zegt U het maar. Zegt U maar hoe het nog moet en kan. Alles is goed wat U zegt. Verloren zijn wij toch, erger kan het niet worden. U bent HEERE, goedertieren God, wat U zegt is goed. Overgave en onderwerping aan de Enige Die zaligmaakt. Hij is de Priester Die Zichzelf aanbiedt als offer voor de schuld, als gerechtigheid die voor God bestaan kan. Hij is de Koning, Die regeert door Zijn Geest en leert God te eren te dienen en te verheerlijken.

De HEERE vrezen is de stem van Zijn Knecht horen en Hem in de armen vallen, helemaal uitleveren aan Hem. Als Priester en als Koning. Doet U met mij wat Uw wilt en zoals U wilt. Dat is mijn redding dat is mijn zaligheid dat is mijn leven. Zo krijgt het wat invulling hoop ik. Weten we wat er onder verstaan word als die vraag komt: wie is er onder u die de HEERE vreest? Wie is er onder jullie? Kun je, mag je nou zeggen: ja, HEERE, dat is het voor mij: overgave aan wat Hij zegt. Aan wat Uw Knecht spreekt. Aan alles.

Precies toen ik met deze preek bezig was, belde mij ds Kleinbloesem op. Naar aanleiding van het bericht dat ik had gelezen dat hij met zijn vrouw en gezin een benoeming naar Lima in Peru had aangenomen. En in het gesprek noemde hij haast deze zelfde woorden: ik moest gehoorzaam zijn aan Gods stem. Het zou ongehoorzaamheid voor ons geweest zijn om ons terug te trekken. Gehoorzaamheid, overgave, onderwerping aan de stem van Zijn Knecht, ook als Hij je of je kind naar Peru roept. De HEERE vrezen.... En als je denkt en voelt: o wat vraagt de HEERE veel, dat is zo zwaar. Dan ziet Hij je aan vanaf de avondmaalstafel, vanaf het kruis en Zijn ogen zeggen, brood en wijn zeggen: vraag Ik meer dan dat Ik Zelf gaf....? Vraag Ik meer voor Mij als uw Heiland, dan dat Ik deed voor u als vijand? En op je beste tijden leeft het en welt het op, o HEERE U kunt nooit meer vragen dan U gegeven hebt, U kunt nooit teveel vragen.

Wie is er onder u de HEERE vreest? Wonder hé als je daar nou op mag zeggen: 'ik' Heere. Wonder van Zijn werk, van Zijn genade. Niemand was er die kwam en die antwoord gaf. En daar was ik ook bij. En nu zijn er toch die gekomen zijn en antwoord geven. En daar mag ik ook bij zijn. Door U door U alleen.

En wij moeten ook zeggen: dit beslist. Wie de HEERE niet vreest, naar de stem van Zijn knecht niet hoort, die kan avondmaalganger zijn, ambtsdragers, kerkganger, maar die zal niet ingaan. Velen zullen zeggen Heere, Heere, doe ons open, want Gij hebt hebben in onze straten gegeten en gedronken, maar Hij zal zeggen: Ik ken u niet van waar gij zijt, gij

werkers der ongerechtigheid.

2 de voorzegging

En wat heeft de HEERE nu te zeggen tegen allen die Hem vrezen, die naar de stem van Zijn Knecht horen? Als hij in duisternissen wandelt en geen licht heeft. Dat kan onverwachts zijn. Dat zou twee redenen kunnen hebben.

Ten eerste kun je denken: die mensen die naar de stem van Zijn Knecht horen, zich door Hem laten leiden, in Zijn wegen wandelen, die dus de goede weg volgen, de weg naar de heerlijkheid, komen die in duisternissen terecht? Je zou toch verwachten, die wandelen in het licht, met Jezus. Achter Jezus aan. Dan zullen die het toch wel goed hebben, en licht hebben? Maar hier staat: als hij in duisternissen wandelt en geen licht heeft. Nota bene achter Jezus aan en dan in duisternissen.

Ten tweede kan iemand met wat Bijbelkennis denken: klopt dat wel? Staat er ergens ook niet iets anders in de Bijbel? Zegt Jezus niet, het is in Johannes 8:12, Ik ben het licht der wereld, die Mij volgt zal in de duisternis niet wandelen, maar zal het licht des levens hebben. Hoe zit dan dan?

Iemand kan denken: o dat is vast het verschil tussen Oude en Nieuwe Testament. In het Oude Testament konden gelovigen nog in duisternissen wandelen, maar in het Nieuwe Testament niet meer. Nee, dat is het niet. Zeker niet. Wat dan wel? Nu, in Johannes staan licht en duisternis voor de twee rijken. Rijk van de duivel, van de leugen, van het verderf, van de dood aan de ene kant, en rijk van God, leven, waarheid aan de andere kant. En wie Jezus volgt zal niet meer, nooit meer in het rijk van satan terugvallen of terechtkomen. Die heeft, in Christus, het licht des levens. Het koninkrijk van God. En dat heeft hij en dat houdt hij ook.

Maar, zegt nu onze tekst als hij in duisternissen wandelt. En in Jesaja wordt met duisternis bedoelt: allereerst: rampspoed, tegenspoed, ziekte, doodsgevaar. Dat je geen licht hebt: levensgeluk en voorspoed, maar veel rampen en narigheid. Dat kan dus: dat je juist als je hoort naar de stem van Christus, dat je beproefd wordt. Zware dingen meemaakt. In je relaties, in je werk, in je gezondheid, in je psychisch gestel. Nog een verdieping daarvan is dat je juist als de Heere volgt te maken kunt krijgen met vervolging. Tegenstand, onbegrip, eenzaamheid, juist omdat je de weg van de HEERE wilt gaan. Nog een notie van duisternis is oordeel. Denk aan Israel in ballingschap. Dat was een oordeel van God over het goddeloze volk. Maar de vromen onder het volk werden er ook in meegenomen. Als Gods oordelen over de aarde gaan maakt God geen onderscheid dat Hij de gelovigen eruit laat. Als er een ramp in Japan is,

dan worden gelovigen met ongelovigen gelijk getroffen. En zo staat duisternis ook voor: innerlijk verdriet, somberheid, triestheid. Dat iemand die de HEERE vreest naar zijn vlees en bloed geen licht heeft, vreugde, blijdschap, maar pijn, verdriet, smart. Dat kan dus, als je de stem van Zijn Knecht hoort. Dat Zijn hand je slaat

En dan kan het ook zijn dat die duisternis ook innerlijk toeslaat. Dat er geen licht is, nl geen licht van Gods vriend'lijk Aangezicht. Dat het ook innerlijk donker wordt. Dat je aangevochten wordt: dacht jij nou een kind van God te zijn? Dat is vast een gevolg van je zonden. Dat is vast een teken dat ze niet vergeven zijn. Dat je iets van de toorn Gods voelt. Denk aan Heman in Psalm 88, dat je vragen krijgt, denk aan Asaf in Psalm 73. Dat je twijfels krijgt, denk aan Johannes de Doper, dat je in donker komt, denk aan Job die zijn geboortedag vervloekt. Dat kan ook na ontvangen genade, als je de HEERE vreest. Dat kan ook na een gezegende avondmaalszondag. Dat je in duisternissen wandelt en geen licht hebt: geen voorspoed, geen gevoel van heil en vreugde.

Gemeente, wij moeten maar nooit denken dat de HEERE volgen betekent dat het altijd voor de wind gaat en dat we altijd voelen zullen dat God nabij is. Dat belooft Hij nergens. En wij moeten maar nooit denken als we lezen van Heman, Johannes de Doper, Job en Asaf in duisternis, o, dat zal mij niet gebeuren, ik mag het zo zeker ervaren en ik mocht zo heerlijk avondmaal ontvangen, dat gebeurt mij niet meer. Wie meent te staan..... En andersom: als wij het goed hebben en als wij God nabij voelen is dat op zich geen bewijs dat we dus een kind van God zijn. Want voorspoed is geen kenmerk van genade en een goed gevoel van Gods nabijheid kun je ook krijgen van bepaalde muziek of je inbeelden. Dat garandeert niets.

Indien hij in duisternissen, meervoud hé, wandelt en geen, dus niet weinig of bijna niks, maar geen licht heeft, dat hij betrouwe op de Naam van de HEERE. Op de Naam van de HEERE. HEERE. we hebben het over die Naam gehad bij het 3^e gebod. Die Naam, aan Mozes geopenbaard die inhoudt: Ik zal zijn die Ik ben. Ik zal zijn zoals Ik gezegd heb. Ik ben en blijf getrouw. Aan Mijn woord en belofte. Al kost Mij dat zoveel, zoveel, als kost Mij dat Mijn eniggeboren Zoon. HEERE, Waarmaker van Mijn Woord. Kijk maar naar de avondmaalstafel. Ik gaf Mijn Zoon voor u en voor uw heil. Hem had Ik zelfs voor u over: zou Ik dan kwaad met u voor hebben? Kan Ik Mijn Zoon aandoen dat Hij zijn leven voor u gaf en dat Ik u nu loslaat? Kan Ik dat Mijn Zoon aandoen? Dat Hij voor niks voor u gestorven zou zijn? En kijk nog eens naar brood en wijn. Ik geef toch aan dat Ik u voeden zal. Dat Ik u thuisbreng. Dat belooft Ik toch. Niemand zal ze uit Mijn hand rukken. Ik breng al Mijn kinderen thuis. En Ik

bevestig het met brood en wijn. Zou Ik de bevestiging geven, het onderpand, de voorsmaak maar de vervulling niet? Zou Ik ontrouw zijn? Beloven en niet doen? Bevestigen en niet vervullen? Ik zeg u: Ik gaf Mijn Zoon voor u en Ik breng u thuis en Ik verzegel het in het Heilig Avondmaal. Dat hij betrouwe.... Vertrouw Mij dan.... Ook al lijkt het heel anders te gaan. En dat ijk het nogal weleens. Kohlbrugge zegt ergens, aan de hand van het leven van Jozef, die koning zou worden, maar die in de gevangenis in Egypte terecht komt. God belooft licht, maar Hij brengt in duisternis, Hij belooft zegen, maar geeft iets van vloek. God belooft uitkomst, maar Hij brengt in de engte, God belooft vreugde, maar Hij schenkt droefenis. Dat Hij betrouwe....

Kijk, als u naar de zuidkant van Rotterdam gaat of naar de Hoeksche Waard, dan kun je over de van Brienoordbrug gaan. Dan zie je de overkant al liggen. Je ziet waar je heengaat. Maar je kunt ook de route door de tunnel nemen, de Beneluxtunnel. In die tunnel zie je de overkant niet. Als het licht uitvalt is het er donker. Raakt u dan in paniek? Denk het niet. Op alle toms, plattegronden en borden staat aangegeven dat je door de Beneluxtunnel uitkomt aan de zuidkant van Rotterdam. De HEERE leidt die Hem vrezende onderweg naar het Vaderland wel eens over bruggen: dan zie je de overzijde. Je hebt er al zicht op waar je heengaat. Maar soms leidt de HEERE als door tunnels. Je ziet en voelt niks van de overzijde. In duisternissen wandelen. Maar heel Zijn Woord en brood en wijn getuigen dat de HEERE die Hem vrezende naar het Vaderland leidt. Dat Hij betrouwe.... Ik breng u.... Ik leidt u erheen, ook al ziet u niet en niets.

Dat hij betrouwe op de Naam des HEEREN. Op wat Hij heeft gezegd en heeft verzegeld aan Zijn tafel. En steune op zijn God. Steunen, dat is echt een duidelijk woord. Steunen doe je helemaal. Als je op een schip bent en je dreigt overboord te vallen. Maar je pakt de reling nog vast en je hangt te bungelen. Maar een ander schip komt naast je en iemand komt onder je staan en zegt: laat je maar op mijn schouder vallen, ik draag je wel. Dan kun je niet én de reling vast blijven houden en je op die man laten vallen. Dat werkt niet. Je zult je helemaal los moeten laten en je op die schouders laten vallen. Daarop steunen. En dat betekent ook: je er helemaal aan toevertrouwen. Als je ergens op steunt en het begeeft het, dan val je ook echt om, want je had je er helemaal aan uitgeleverd. Steunen op zijn God. Helemaal aan toevertrouwen. HEERE, al begrijp ik nie, al voel ik niet, al ervaar ik niet, al is het donker, inkt donker, aan U vertrouw ik mij toe. Nochtans en helemaal. Dat hij vertrouwen en steune: het is een uitnodiging: doe dat nou toch, ben Ik het niet waard? Zou Ik kunnen bedriegen? Zou Ik in Mijn woord liegen, zou Ik aan Mijn tafel

maar wat in handen geven wat geen vervulling krijgt? Wat geen waarheid is? Betrouw Mij toch en steun op Mij. En betrouw in het donker, en wees verzekerd ook al zie je en ervaar je niks van Mij.

Ja, denkt iemand, dat zou ik wel doen en proberen, maar weet u wat mijn punt is? Dit zegt de profeet tegen degenen die de HEERE vrezen en naar de stem van Zijn Knecht horen. Maar soms is het zo donker, wandel ik zo in duisternis, dan weet ik zelfs dat niet meer. Dan denk ik: alles wat ik vroeger dacht dat er was, was het misschien inbeelding en schijn? En die keer dat ik ten avondmaal ging en ik dacht dat het echt mocht en goed was, heb ik me dat aangepraat of ingebeeld. Dan is het zo donker dan twijfel ik juist daaraan.

Weet u wat Kohlbrugge zegt? Als u daarover twijfelt of u al ooit in de HEERE geloofd hebt en of u al ooit de HEERE gevreesd heb, blijf dan niet tobben over hoe het vroeger was, maar doe het dan nu in al je vertwijfeling voor het eerst. Lever je aan Hem uit, onderwerp je aan Hem, aan Zijn stem, Priester, Koning. HEERE, hier is een mens, en misschien zijn ze er wel vanavond, die zo in nood is die niet eens weet of hij ooit heeft geloofd en of het ooit wat is geweest met hem en die er geen zicht op krijgen kan en er zich niet verlossen kan. Aan U geef ik mij over. Priester, Koning, doe met Mij wat U wilt. Neem mij zoals ik ben en maak mij wat ik wezen moet. Betrouw dan en steun dan daarop dat Hij het doen zal.

Zo leidt de HEERE naar het licht. Eeuwig licht. Dat is voorspoed, dat is zegen, dat is vreugde in Hem, dat is nabijheid van Zijn Christus. Dat is eeuwig licht. Dezen zijn het die uit de grote verdrukking komen. En die dan uit de duisternis het volle licht binnentreden. Het zal haast te fel zijn voor mij ogen. Volkomen licht, altijd licht, ten volle licht zuiver licht. Hij zal alle tranen van de ogen afwissen. Soms, ja zeker, mag er al een voorsmaak van zijn. Misschien wel aan Zijn tafel. Soms was het toch weer duister. Maar dan is het voor eeuwig licht.

Amen